

Techninių atidėjinių vertinimo gairės

Įvadas

- 1.1. Pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Reglamento (ES) 1094/2010 (toliau – EIOPA reglamentas)¹ 16 straipsnį, 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo² (toliau – direktyva „Mokumas II“) 76–86 ir 48 straipsnius, šį reglamentą papildančias įgyvendinimo priemones, ypač 17–42 straipsnius dėl techniniams atidėjiniams taikomų taisyklių, EIOPA skelbia Techninių atidėjinių vertinimo gaires³.
- 1.2. Techninių atidėjinių vertinimo gairės parengtos siekiant padidinti visų rūšių ir dydžių įmonių visose valstybėse narėse taikomos profesinės praktikos nuoseklumą ir darnumą ir padėti įmonėms apskaičiuoti savo techninius atidėjinius pagal direktyvą „Mokumas II“.
- 1.3. Pripažįstama, kad vienas iš pagrindinių kriterijų apskaičiuojant techninius atidėjinius yra ekspertų vertinimas, jį reikėtų taikyti nustatant prielaidas, kuriomis remiantis bus vertinami draudimo ir perdraudimo įmonių techniniai atidėjiniai. Šias Techninių atidėjinių vertinimo gaires reikėtų skaityti kartu su vadovaujantis įgyvendinimo priemonių 2 straipsniu parengtų Vidaus modelių gairių 4 skyriumi dėl prielaidų nustatymo ir ekspertų vertinimo.
- 1.4. Šios gairės skirtos nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pagal direktyvą „Mokumas II“.
- 1.5. Šias gaires galiausiai taikys ir aktuarai, ir kiti specialistai, kuriems gali būti pavesta vykdyti aktuarinę funkciją atliekančių asmenų užduotis.
- 1.6. Atitinkamus veiksmus, kuriais užtikrinama, kad techniniai atidėjiniai būtų apskaičiuoti patikimai, turėtų atlikti už skaičiavimą atsakingi asmenys. Aktuarinę funkciją atliekantys asmenys turėtų vykdyti koordinavimo ir patvirtinimo užduotis. Įmonės turėtų reikalauti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys (ir tada, kai tai nėra konkrečiai nurodyta) atlikdami šias funkcijas, jei reikia, atsižvelgtų į Techninių atidėjinių vertinimo gairėse apibrėžtus ir pagal Gaires dėl valdymo sistemų nustatytus reikalavimus, taip pat įgyvendinimo priemonių 272 straipsnyje apibrėžtus reikalavimus.
- 1.7. Šios gairės padalytos į skyrius. 1 skyriuje „Duomenų kokybė“ nagrinėjama, kaip, apskaičiuojant techninius atidėjinius, reikėtų atsižvelgti į duomenų kokybės aspektus ir užtikrinti, kad būtų tinkamai pašalinti trūkumai.
- 1.8. 2 skyriuje „Segmentavimas ir skaidymas“ nagrinėjama, kaip draudimo ir perdraudimo įsipareigojimus jungti į segmentus. Segmentavimo tikslas yra užtikrinti, kad techninių atidėjinių vertinimas būtų tikslus.
- 1.9. 3 skyriuje „Prielaidos“ išdėstyti techninių atidėjinių skaičiavimo metodikų pasirinkimo reikalavimai. Tai bendrieji proporcingumo vertinimo, kurį įmonės

¹ OL L 331, 2010 12 15, p. 48–83.

² OL L 335, 2009 12 17, p. 1–155.

³ OL L 12, 2015 01 17, p. 1–797.

turėtų atlikti spręsdamos, kurį skaičiavimo metodą pasirinkti, reikalavimai, taip pat reikalavimai dėl konkrečių metodologinių skaičiavimo aspektų.

- 1.10. 4 skyriuje „Techninių atidėjinių skaičiavimo metodikos“ pateikiamos atitinkamos techninių atidėjinių kaip visumos skaičiavimo gairės. Jame taip pat pateikiamas nebaigtinis galimų supaprastinimų sąrašas, atsižvelgiant į tai, kad techninių atidėjinių vertinimo metodika ir būdai nuolat kinta. Šiose gairėse aptartas proporcingumo vertinimas svarbus ne tik pasirenkant techninių atidėjinių skaičiavimo metodikas. Jo išvados taip pat turėtų padėti atlikti kitus techniniams atidėjiniams apskaičiuoti reikalingus veiksmus, pavyzdžiui, įvertinti duomenų kokybę, segmentuoti, nustatyti ir patvirtinti prielaidas.
- 1.11. Kadangi baigtinis sąrašas neatitiktų principais grindžiamo proporcingumo metodo ir greičiausiai neužtikrintų, kad skaičiavimo metodai būtų proporcingi visokio pobūdžio rizikos atvejais, šiame dokumente siūlomus supaprastintus metodus reikėtų laikyti ne baigtiniu sąrašu, bet galimomis taikyti metodikomis.
- 1.12. 5 skyriuje „Patvirtinimas“ daugiausia nagrinėjamos patvirtinimo metodų ir procesų rūšys ir pasirinkimas, laikas, mastas ir dokumentavimas, taip pat kontrolės priemonių, kurias įmonės turėtų taikyti patvirtindamos techninius atidėjinius, vertinimas. Šių gairių tikslas – užtikrinti, kad visose valstybėse narėse techninių atidėjinių patvirtinimo proceso metodas būtų taikomas nuosekliai. Techniniuose prieduose pristatomi kai kurie standartiniai patvirtinimo metodai ir procesai ir siūloma, kada juos būtų tikslinga taikyti.
- 1.13. Šiose gairėse neapibrėžtos sąvokos turi įvade nurodytuose teisės aktuose apibrėžtą reikšmę.
- 1.14. Šios gairės taikomos nuo 2015 m. balandžio 1 d.

1 skyrius. Duomenų kokybė

Duomenų išsamumo ir tinkamumo sąvokų paaiškinimas

1 gairė. Duomenų išsamumas

- 1.15. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant techninius atidėjinius, apimtų pakankamai ilgą sąlygų, kuriomis apibūdinamas vertinamas dalykas, stebėjimo laikotarpį.
- 1.16. Norėdamos apskaičiuoti įmokų atidėjinius ne gyvybės draudimo įsipareigojimams, įmonės turėtų užtikrinti, kad būtų surinktas pakankamas kiekis pakankamai detalios istorinės informacijos apie bendras išmokų sąnaudas ir jų tikrąsias tendencijas.
- 1.17. Norėdamos apskaičiuoti atidėjinius numatomoms išmokoms, įmonės turėtų užtikrinti, kad būtų surinkta pakankamai duomenų, kurie leistų pakankamai detaliai nustatyti atitinkamus išmokų raidos modelius, kad šiuos modelius būtų galima analizuoti vienodos rizikos grupėse.

2 gairė. Duomenų tinkamumas

- 1.18. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad duomenys, susiję su skirtingais laikotarpiais, būtų naudojami nuosekliai.
- 1.19. Prireikus įmonės turėtų koreguoti istorinius duomenis, kad padidintų jų patikimumą arba pagerintų jų kokybę ir pagal juos apskaičiuojami techninių atidėjinių įverčiai būtų patikimesni, taip pat kad šie duomenys geriau derėtų su vertinamo portfelio ypatumais ir ateityje numatoma rizikos raida.

Duomenų kokybės peržiūra ir patvirtinimas

3 gairė. Duomenų patikros

- 1.20. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys įvertintų duomenų tikslumą ir išsamumą, atlikdami pakankamai išsamias patikras, kad duomenys atitiktų ankstesnėse gairėse nustatytus kriterijus ir būtų galima aptikti visus svarbius trūkumus.
- 1.21. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys šį vertinimą atliktų pakankamai detaliai.

4 gairė. Kitos atliktos analizės svarstymas

- 1.22. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad kiekvienu atveju, kai apskaičiuojant techninius atidėjinius yra peržiūrima duomenų kokybė, aktuarinę funkciją atliekantys asmenys atsižvelgtų į visos svarbios išorės vertintojų atliktos analizės išvadas.

5 gairė. Svarstymas, kokias metodikas taikyti

- 1.23. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys atsižvelgtų į ryšį tarp duomenų kokybės analizės išvadų ir taikytinos techninių atidėjinių vertinimo metodikos pasirinkimo.
- 1.24. Įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys išanalizuotų, kokia apimtimi naudojami duomenys yra pakankami prielaidoms, kuriomis grindžiamos taikytinos techninių atidėjinių vertinimo metodikos, pagrįsti. Jeigu šiais duomenimis metodikos pagrindžiamos nepakankamai, įmonė turėtų rinktis alternatyvią metodiką.
- 1.25. Vertindamos duomenų išsamumą, įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys įvertintų, ar stebimų sąlygų skaičius ir turimų duomenų detalumas yra pakankami ir tinkami pagal įvedamoms reikšmėms taikomus metodikos tinkamumo naudoti reikalavimus.

6 gairė. Duomenų šaltinis ir naudojimas

- 1.26. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų reikalauti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys per duomenų patvirtinimo procesą atsižvelgtų į duomenų šaltinį ir naudojimo paskirtį.

7 gairė. Ekspertų vertinimo taikymas

- 1.27. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad vertinant duomenų, naudojamų techniniams atidėjiniams apskaičiuoti, tikslumą, tinkamumą ir išsamumą, ekspertų vertinimas prireikus būtų taikomas ne vietoj reikiamo duomenų rinkimo, tvarkymo ir analizės, o kaip papildoma priemonė.

8 gairė. Patvirtinimas ir grįžtamasis ryšys

- 1.28. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys koordinuodami techninius atidėjinius taip pat koordinuotų atitinkamų duomenų, kurie bus naudojami vertinimo procese, vertinimą ir patvirtinimą.
- 1.29. Vykdamas koordinavimo užduotį reikėtų atlikti bent šiuos veiksmus:
 - a) atrinkti duomenis, kurie bus naudojami vertinimo procese, atsižvelgiant į duomenų tikslumo, tinkamumo ir išsamumo kriterijus ir metodikas, kurias yra tinkamiausia taikyti skaičiavimams. Šiuo tikslu reikėtų naudoti atitinkamas priemones ir patikrinti visus svarbius skirtumus, kurių gali būti nustatoma palyginus konkrečių metų duomenis arba atlikus kitą atitinkamą analizę;
 - b) pateikti visas rekomendacijas, kaip patobulinti vidaus procedūras, jeigu manoma, kad šios rekomendacijos padėtų tiksliau laikytis a punkte nurodytų kriterijų;
 - c) nustatyti atvejus, kada reikalingi papildomi išorės duomenys;

- d) įvertinti išorės duomenų kokybę tokia pačia tvarka, kokia taikoma vidaus duomenims, – pirmiausia išanalizuoti, ar yra reikalingi rinkos duomenys, kada juos reikėtų panaudoti siekiant pagerinti vidaus duomenų kokybę ir ar turimų duomenų patobulinimus reikėtų taikyti ir kaip tai reikėtų daryti;
- e) įvertinti, ar turimus duomenis reikia koreguoti, laikantis geriausios aktuarinės praktikos, gerinti įverčių, apskaičiuotų pagal aktuarines ir statistines atidėjinių skaičiavimo metodikas, kurioms naudojami šie duomenys, suderinamumą ir patikimumą;
- f) registruoti visas per vertinimo ir patvirtinimo procesą padarytas svarbias įžvalgas, kurios gali būti svarbios kitais techninių atidėjinių skaičiavimo etapais, padeda suprasti pagrindinę riziką ir suteikia žinių apie turimų duomenų kokybę ir apribojimus.

Duomenų apribojimai

9 gairė. Reikšmingų apribojimų šaltinio nustatymas

- 1.30. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys įvertintų duomenų tikslumą, išsamumą ir tinkamumą siekdami nustatyti visus reikšmingus duomenų apribojimus. Jeigu nustatoma reikšmingų apribojimų, taip pat reikėtų nustatyti šių apribojimų šaltinius.

10 gairė. Trūkumų poveikis

- 1.31. Norėdamos nustatyti ir įvertinti visų galimų trūkumų, kurie gali paveikti tai, kaip laikomasi duomenų kokybės reikalavimų, poveikį, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys išnagrinėtų visus turimus svarbius dokumentus, susijusius su vidaus procesais ir techniniams atidėjiniams vertinti naudojamų duomenų rinkimo, saugojimo ir tvirtinimo procedūromis, ir, jei reikia, ieškotų konkretesnės informacijos kreipdamiesi į šiuose procesuose dalyvaujančius darbuotojus.
- 1.32. Įmonės taip pat turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys koordinuotų visas svarbias užduotis, kurios gali būti atliekamos norint įvertinti nustatytų turimų duomenų, skirtų naudoti apskaičiuojant techninius atidėjinius, trūkumų poveikį, siekdami padaryti išvadą, ar turimus duomenis galima naudoti pagal numatytą paskirtį, ar reikėtų surinkti kitus duomenis.

11 gairė. Duomenų koregavimas

- 1.33. Jeigu nustatoma duomenų trūkumų, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys įvertintų, ar duomenų kokybę, atsižvelgiant į jų paskirtį, galima pagerinti juos pakoreguojant arba papildant.
- 1.34. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad jose būtų taikomos tinkamos priemonės siekiant išvengti duomenų apribojimų, kurių atsiranda keičiantis informacija su verslo partneriu.

- 1.35. Jeigu naudojami išorės duomenys, įmonės turėtų užtikrinti, kad duomenys ir toliau atitiktų šiose gairėse nustatytus duomenų kokybės standartus.
- 1.36. Įmonės turėtų nuspręsti, ar įmanoma pakoregavus duomenis išvengti jų kokybę veikiančių trūkumų ir, jeigu reikia, kokias konkrečias korekcijas atlikti.
- 1.37. Įmonės turėtų užtikrinti, kad būtų koreguojama tik tai, kas tikrai būtina, kad duomenys geriau atitiktų ankstesnėse gairėse nustatytus kriterijus, ir nebūtų iškreipiama galimybė nustatyti pagrindinės rizikos, kurią duomenys atspindi, tendencijas ir kitas savybes.

12 gairė. Rekomendacijos dėl aktuarinės funkcijos

- 1.38. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys teiktų rekomendacijas valdymo organui dėl to, kokias procedūras galima atlikti siekiant pagerinti turimų duomenų kokybę ir kiekį. Kad atliktų šią užduotį, aktuarinę funkciją atliekantys asmenys turėtų nustatyti reikšmingų apribojimų šaltinius ir pasiūlyti galimus sprendimo būdus, atsižvelgdami į jų veiksmingumą ir tai, kiek laiko reikės jiems įgyvendinti.

13 gairė. Ekspertų vertinimo taikymas nustačius reikšmingų apribojimų

- 1.39. Jeigu yra reikšmingų duomenų apribojimų, kurių neįmanoma pašalinti nepatiriant nepagrįstų sunkumų, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad šių apribojimų būtų išvengta pasitelkiant ekspertų vertinimą ir techniniai atidėjiniai būtų apskaičiuoti tinkamai. Duomenų netikslumas arba neišsamumas neturėtų pakenkti techninių atidėjinių skaičiavimui.

14 gairė. Duomenų apribojimų dokumentavimas

- 1.40. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys dokumentuotų duomenų apribojimus, įskaitant bent šiuos dalykus:
 - a) apibūdintų trūkumus, nurodydami jų priežastis ir pateikdami visas nuorodas į kitus dokumentus, kuriuose jie buvo nustatyti;
 - b) glaustai paaiškintų trūkumų poveikį techninių atidėjinių skaičiavimui – ar jie reikšmingi ir kaip paveikia šį procesą;
 - c) paaiškintų, kokių veiksmų ėmėsi aktuarinę funkciją atliekantys asmenys, kad nustatytų trūkumus, nepaisant to, ar šiais veiksmais buvo papildomi kitų šaltinių ir dokumentų duomenys, ar ne;
 - d) paaiškintų, kaip šią padėtį būtų galima operatyviai ištaisyti ir duomenis panaudoti pagal numatytą paskirtį, ir pateiktų rekomendacijas, kaip duomenų kokybę pagerinti ateityje.

Rinkos duomenys

15 gairė. Rinkos duomenų naudojimas

- 1.41. Vertindamos įsipareigojimus, kurie tiesiogiai priklauso nuo įvykių finansų rinkose, arba tais atvejais, kai norint apskaičiuoti techninius atidėjinius reikalingi išorės šaltinių duomenys, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų gebėti įrodyti, kad išorės duomenys pagal numatytą paskirtį yra tinkamesni už vidaus duomenis. Įmonės turėtų užtikrinti, kad trečiųjų šalių pateikti išorės duomenys arba rinkos duomenys papildytų turimus vidaus duomenis.
- 1.42. Nepaisydamos to, kiek įsipareigojimai yra priklausomi nuo rinkos sąlygų, arba turimų vidaus duomenų kokybės, įmonės turėtų, jeigu reikia, atsižvelgti į atitinkamus lyginamuosius išorės rodiklius. Išorės duomenys turėtų būti naudojami atliekant analizę, kuria siekiama įvertinti bendrą atitiktį duomenų kokybės reikalavimams.

16 gairė. Rinkos duomenims taikomos sąlygos

- 1.43. Siekdamas įvertinti išorės duomenų tikslumą, tinkamumą ir išsamumą, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys žinotų, ar informacijos šaltiniai yra patikimi, ar informacija visą laiką buvo renkama ir skelbiama nuosekliai ir stabiliai, ir į tai atsižvelgti savo atliekamoje analizėje.
- 1.44. Be to, įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys atsižvelgtų į visas tikroviškas prielaidas ir atitinkamas duomenims gauti taikytas metodikas, įskaitant visas pradiniais duomenims pritaikytas korekcijas ir supaprastinimus. Aktuarinę funkciją atliekantis asmenys turėtų žinoti, ar per tam tikrą laikotarpį išorės duomenys buvo kaip nors keičiami, ir į tuos pakeitimus atsižvelgti, nesvarbu, ar pakeitimai susiję su prielaidomis, ar su metodikomis arba kitomis išorės duomenų rinkimo procedūromis.
- 1.45. Be to, visais atvejais, kai tai įmanoma ir tinkama, įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantis asmenys, atlikdami analizę atidėjiniams sudaryti, įvertintų turimų duomenų kokybę, atsižvelgdami į turimus sektoriaus arba rinkos duomenis, kurie yra laikomi palyginamais, ir ypač į direktyvos „Mokumas II“ 76 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus. Aktuarinę funkciją atliekantis asmenys turėtų nustatyti ir suprasti visus reikšmingus nuokrypius. Atliekant šią analizę gali būti remiamasi konkrečios vertinamos vienodos rizikos grupės ypatumais.

2 skyrius. Segmentavimas ir skaidymas

17 gairė. Draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų, kylančių iš sveikatos ir kitų ne gyvybės draudimo sutarčių, segmentavimas

- 1.46. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad draudimo arba perdraudimo įsipareigojimai, kylantys iš sveikatos arba kitų ne gyvybės draudimo sutarčių, būtų priskiriami prie gyvybės draudimo rūšių, jeigu šie

įsipareigojimai yra susiję su biometriniu rizika (t. y. mirtingumo, ilgaamžiškumo, neįgalumo ar sergamumo) ir jeigu pagal bendrus metodus, naudojamus šiems įsipareigojimams vertinti, konkrečiai atsižvelgiama į tai rizikai būdingų kintamųjų raidą.

- 1.47. Jeigu sveikatos draudimo arba perdraudimo įsipareigojimai apskaičiuojami pagal direktyvos „Mokumas II“ 206 straipsnyje nustatytas sąlygas, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad šie įsipareigojimai būtų laikomi vykdomais pagal panašius techninius metodus kaip gyvybės draudimo įsipareigojimai ir dėl to būtų priskiriami prie gyvybės draudimo rūšių.

18 gairė. Ne gyvybės draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų segmentavimo keitimas

- 1.48. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad draudimo arba perdraudimo įsipareigojimai, kurie iš pradžių buvo priskirti prie ne gyvybės draudimo rūšių ir dėl draudžiamąjį įvykių virsta gyvybės draudimo arba perdraudimo įsipareigojimais, būtų vertinami naudojant gyvybės draudimo metodus, pagal kuriuos konkrečiai atsižvelgiama į biometriniu rizikai būdingų kintamųjų raidą, ir priskiriami prie atitinkamų gyvybės draudimo rūšių iš karto, kai surenkama pakankamai informacijos, kad šiuos įsipareigojimus būtų galima įvertinti pagal gyvybės draudimo metodus.

19 gairė. Vienodos rizikos grupės nustatymas ir tinkamumo vertinimas

- 1.49. Draudimo ir perdraudimo įmonės, skaičiuodamos techninius atidėjinius ir darydamos prielaidas, turėtų naudoti vienodos rizikos grupes.
- 1.50. Vienodos rizikos grupę sudaro vienodomis rizikos savybėmis pasižyminčių draudimo liudijimų grupės. Pasirinkdamos vienodos rizikos grupę įmonės turėtų tinkamai atsižvelgti ir į duomenų patikimumą, kad būtų galima atlikti patikimą statistinę analizę, ir į grupei priskirtos rizikos savybių vienodumą. Įmonės turėtų vienodos rizikos grupes apibrėžti taip, kad būtų galima tikėtis, jog jos išliks pakankamai stabilios visą laiką.
- 1.51. Jeigu reikia, nustatydamos riziką įmonės turėtų, be kitų aspektų, atsižvelgti į šiuos dalykus:
- a) veiklos rizikos politiką;
 - b) žalos atlyginimo modelį;
 - c) draudėjų rizikos pobūdį;
 - d) produkto savybes, ypač garantijas;
 - e) būsimus valdymo veiksmus.
- 1.52. Įmonės turėtų užtikrinti, kad vienodos rizikos grupės, kurias jos naudoja apskaičiuodamos techninius atidėjinius su perdraudimu ir iš perdraudimo atgautinas sumas, nuosekliai derėtų.

20 gairė. Skaičiavimai pagal sugrupuotus draudimo liudijimus

1.53. Skaičiuodamos techninius atidėjinius ir rengdamos grynujų pinigų srautų prognozes, prielaidas, padarytas vienodos rizikos grupėse, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų taikyti konkretiems draudimo liudijimams arba draudimo liudijimų grupėms, kai šios grupės yra detalesnės negu vienodos rizikos grupės.

21 gairė. Draudimo arba perdraudimo sutarčių, kuriomis draudžiama nuo kelių rūšių rizikos, suskaidymas

1.54. Jeigu pagal draudimo arba perdraudimo sutartį draudžiama nuo rizikos, kuri priklauso skirtingoms draudimo rūšims, įsipareigojimų suskaidyti nereikalaujama, jei reikšmingas tik vienas iš pagal sutartį draudžiamos rizikos veiksnių. Šiuo atveju iš sutarties kylantys įsipareigojimai turėtų būti segmentuojami pagal pagrindinį rizikos veiksnių.

22 gairė. Segmentavimo detalumas

1.55. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų analizuoti, ar draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų segmentavimo detalumas pakankamai atspindi rizikos pobūdį. Įsipareigojimus jungiant į segmentus, reikėtų atsižvelgti į draudėjo teisę gauti pelno dalį, pasinaudoti sutartyse numatytomis pasirinkimo galimybėmis bei garantijomis ir į atitinkamus įsipareigojimų rizikos veiksnius.

23 gairė. Segmentavimas pagal įmokų atidėjinius ir išmokų atidėjinius

1.56. Draudimo ir perdraudimo įmonės, sudarydamos vienodos rizikos grupes, kad galėtų apskaičiuoti įmokų atidėjinius ir išmokų atidėjinius, turėtų atsižvelgti ir į pagrindinės vertinamos rizikos pobūdį, ir į duomenų kokybę.

3 skyrius. Prielaidos

24 gairė. Prielaidų nuoseklumas

1.57. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad prielaidos, naudojamos nustatant techninius atidėjinius, nuosavų lėšų ir mokumo kapitalo reikalavimus, būtų nuoseklios.

Biometrinės rizikos veiksniai

25 gairė. Biometrinės rizikos veiksnių modeliavimas

1.58. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų įvertinti, ar determinuotasis arba tikimybinis metodas yra proporcingas biometrinės rizikos veiksnių neapibrėžtumui modeliuoti.

1.59. Vertindamos, ar metodas, pagal kurį neatsižvelgiama į numatomus būsimus biometrinės rizikos veiksnių pokyčius, yra proporcingas, ypač vertindamos pagal tą metodą gautų rezultatų klaidas, įmonės turėtų atsižvelgti į įsipareigojimų trukmę.

1.60. Vertindamos, ar metodas, pagal kurį daroma prielaida, kad biometrinės rizikos veiksniai yra nepriklausomi nuo kitų kintamųjų, proporcingas, įmonės turėtų užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į rizikos veiksnių ypatumus. Tuo tikslu koreliacijos lygmens vertinimas turėtų būti grindžiamas istoriniais duomenimis ir ekspertų vertinimu, kaip nurodyta ekspertų vertinimo gairėse.

26 gairė. Apsidraudimo išlaidos

1.61. Draudimo ir perdraudimo įmonėms, kurios rizikai mažinti naudoja apsidraudimo programą, vertinant techninius atidėjinius reikėtų atsižvelgti į apsidraudimo programos išlaidas. Tikimybė, ar bus patirta šių išlaidų, turėtų būti atspindėta pinigų įplaukų ir išmokų srautų, kuriais įvykdomi draudimo ir perdraudimo įsipareigojimai, prognozėje.

27 gairė. Rinkos duomenų naudojimas

1.62. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų vertinti, ar turima svarbių rinkos duomenų apie išlaidas, įvertindamos rinkos duomenų, susijusių su draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų portfeliu, reprezentatyvumą ir duomenų tikrumą bei patikimumą.

28 gairė. Išlaidos, į kurias atsižvelgiama pagal sutarties sąlygas

1.63. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad į išlaidas, kurios yra nustatomos įmonės ir trečiųjų šalių sutartyse, būtų atsižvelgiama vadovaujantis sutarties sąlygomis. Visų pirma laikoma, kad draudimo sutartyse numatyti komisiniai mokesčiai yra nustatomi pagal įmonių ir pardavėjų sutarčių sąlygas, o į perdraudimo išlaidas atsižvelgiama remiantis įmonės ir jos perdraudikų sutartimis.

Išlaidų paskirstymas

29 gairė. Išlaidų paskirstymo detalumas

1.64. Draudimo ir perdraudimo įmonės išlaidas turėtų suskirstyti į vienodos rizikos grupes bent pagal draudimo rūšis, laikydamosi savo įsipareigojimų suskirstymo į segmentus, naudojamo apskaičiuojant techninius atidėjinius.

30 gairė. Pridėtinių išlaidų paskirstymas

1.65. Draudimo ir perdraudimo įmonės pridėtines išlaidas turėtų paskirstyti tikroviškai ir objektyviai, jas skirstydamos remtis naujausia veiklos operacijų analize, nustatytais atitinkamais išlaidų veiksniais ir atitinkamais išlaidų paskirstymo koeficientais.

1.66. Nepažeisdamos proporcingumo vertinimo ir pirmos šios gairės dalies, draudimo ir perdraudimo įmonės, paskirstydamos pridėtines išlaidas, turėtų apvarstyti galimybę taikyti I techniniame priede aprašytą supaprastinimą, jeigu susiklosto šios sąlygos:

- a) įmonė užsiima kiekvienais metais atnaujinama veikla;
- b) atnaujinama veikla turi būti geros reputacijos, kad, laikantis draudimo sutarties ribų, būtų laikoma nauja veikla;
- c) išmokos susidaro vienodai per draudimo laikotarpį.

31 gairė. Pridėtinių išlaidų suskaidymo metodo keitimas

1.67. Draudimo ir perdraudimo įmonės visą laiką turėtų nuosekliai skirstyti pridėtines išlaidas pagal esamą ir būsimą veiklą, o pagrindu, kuriuo remdamosi jas skirsto, keisti tik tada, jeigu naujas metodas tiksliau atspindi esamą padėtį.

Išlaidų prognozė

32 gairė. Nuoseklus išlaidų derėjimas su kitais pinigų srautais

1.68. Draudimo ir perdraudimo įmonės, rengdamos pinigų srautų prognozę, išlaidas turėtų paskirstyti taip, kad išleidžiamų pinigų srautų laikas nuosekliai derėtų su kitų pinigų įplaukų ir išmokų srautų, kurie yra reikalingi draudimo ir perdraudimo įsipareigojimams vykdyti, laiku.

33 gairė. Išlaidų pokyčiai

1.69. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad prielaidos dėl išlaidų raidos per tam tikrą laikotarpį, įskaitant būsimas išlaidas, kylančias iš įsipareigojimų, prisiimtų vertinimo dieną arba iki vertinimo dienos, būtų tinkamos ir kad jose būtų atsižvelgiama į vertinamų išlaidų pobūdį. Įmonės turėtų atsižvelgti į infliaciją taip, kad ji nuosekliai atitiktų daromas ekonomines prielaidas.

34 gairė. Išlaidų supaprastinimas

- 1.70. Vertindamos išlaidas, į kurias atsižvelgiama apskaičiuojant techninius atidėjinius, lemiančios rizikos pobūdį, mastą ir sudėtingumą, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų, *inter alia*, atsižvelgti į neapibrėžtumą, susijusį su būsimais išleidžiamų pinigų srautais, ir į visus įvykius, dėl kurių gali pakisti išleidžiamų pinigų srautų suma, dažnumas ir reikšmingumas.
- 1.71. Įmonės taip pat turėtų atsižvelgti į išlaidų pobūdį ir skirtingų rūšių išlaidų koreliacijos laipsnį.
- 1.72. Tais atvejais, kai įmonės taiko supaprastintą išlaidų prognozavimą, remdamosi modeliu, pagal kurį informacija apie dabartinę ir ankstesnę išlaidų naštą yra naudojama būsimai išlaidų naštai, įskaitant infliaciją, prognozuoti, analizuodamos esamas ir istorines išlaidas jos turėtų, *inter alia*, atsižvelgti į tai, kur išlaidos susidaro ir kokie veiksniai joms daro įtaką. Į proporcingumo vertinimą įmonės turėtų įtraukti analizę, kaip išlaidos yra susijusios su draudimo portfelių dydžiu ir pobūdžiu. Jeigu išlaidos iš esmės pasikeitė arba jeigu numatoma, kad išlaidos apims ne visas, o tik dalį išlaidų, reikalingų draudimo ir perdraudimo įsipareigojimams įvykdyti, supaprastinimo įmonės neturėtų taikyti.

Finansinių garantijų ir sutartyse numatytų pasirinkimo galimybių tvarkymas

35 gairė. Mokesčiai už nustatytas pasirinkimo galimybes

- 1.73. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų aiškiai atsižvelgti į sumas, kurias draudėjų prašoma sumokėti už nustatytas pasirinkimo galimybes.

36 gairė. Prielaidų tinkamumas

- 1.74. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad prielaidos, naudojamos vertinant sutartyse numatytas pasirinkimo galimybes ir finansines garantijas, nuosekliai derėtų su esamais rinkos duomenimis, esama rinkos praktika, draudėjo ir vadovybės elgsena, būdinga veiklos sričiai ir įmonei. Įmonės taip pat turėtų atsižvelgti į nepalankių rinkos sąlygų bei tendencijų poveikį ir sukurti reguliarių atnaujinimo procesą ir užtikrinti, kad prielaidos išliktų tikroviškos, atsižvelgiant į visą papildomą informaciją, surinktą nuo to momento, kai techniniai atidėjiniai apskaičiuoti paskutinį kartą.

37 gairė. Prielaidos dėl draudėjo elgsenos

- 1.75. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad su draudėjo elgsena susijusios prielaidos, jeigu įmanoma, būtų pagrįstos statistiniais ir empiriniais įrodymais. Darydamos šias prielaidas įmonės turėtų įvertinti, kokia apimtimi draudėjai finansiškai racionaliai naudojami sutartyse numatytais pasirinkimo galimybėmis. Šiuo tikslu įmonės turėtų įvertinti, kaip draudėjai supranta draudimo liudijime numatytų pasirinkimo galimybių vertę, ir galimą draudėjų reakciją į kintančią įmonės finansinę padėtį.

Būsimi valdymo veiksmai

38 gairė. Būsimų valdymo veiksmų numatymas

1.76. Tais atvejais, kai į būsimus valdymo veiksmus neatsižvelgiama dėl reikšmingumo priežasčių, draudimo ir perdraudimo įmonės tai turėtų gebėti tinkamai pagrįsti.

39 gairė. Valdymo veiksmų nuoseklus derėjimas su kitomis prielaidomis

1.77. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti į numatomų valdymo veiksmų pagal tam tikrą vertinimo scenarijų daromą poveikį kitoms prielaidoms. Visų pirma įmonės turėtų atsižvelgti į tam tikro valdymo veiksmo poveikį draudėjo elgsenai arba susijusioms išlaidoms. Įmonės turėtų atsižvelgti į atitinkamam valdymo veiksmui taikomus teisinius arba reguliavimo apribojimus. Be to, pagal vertinamą scenarijų įmonės turėtų užtikrinti, kad numatomi būsimi valdymo veiksmai atspindėtų nuosekliai įmonės planus atitinkančią pusiausvyrą tarp konkurencingumo lygio ir dinaminės draudimo galiojimo pabaigos rizikos.

40 gairė. Tarpusavio ryšys su įmone perdraudėja

1.78. Draudimo ir perdraudimo įmonės būsimus įmonės perdraudėjos valdymo veiksmus turėtų laikyti draudėjo veiksmais ir vertinti savo techninius atidėjinius remdamosi pagrįstomis prielaidomis dėl įmonės perdraudėjos elgsenos.

Būsimos savo nuožiūra planuojamos išmokėti išmokos

41 gairė. Būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų numatymas

1.79. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti į būsimas savo nuožiūra planuojamas išmokėti išmokas, kurias numatoma mokėti, nepaisant to, ar šie mokėjimai yra garantuoti sutartimi. Įmonės turėtų užtikrinti, kad nustatant būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų vertę būtų atsižvelgta į visus atitinkamus teisinius ir sutartinius apribojimus, esamus susitarimus dėl teisės dalytis pelną, taip pat visus pelno paskirstymo planus.

42 gairė. Prielaidos dėl būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų

1.80. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad prielaidos dėl būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų paskirstymo būtų objektyvios, tikroviškos, jas būtų galima patikrinti ir jos būtų grindžiamos principais ir praktika, kurių įmonė laikosi sudarydama draudimo sutartis su numatyta teise dalytis pelną. Jeigu būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų paskirstymas yra susijęs su įmonės finansine padėtimi, prielaidose turėtų atsispindėti ryšys tarp įmonės turto ir įsipareigojimų.

43 gairė. Prielaidos, susijusios su būsimų savo nuožiūra planuojamų išmokėti išmokų paskirstymo modeliavimu

1.81. Draudimo ir perdraudimo įmonės, vertindamos supaprastinto metodo, naudojamo būsimoms savo nuožiūra planuojamoms išmokėti išmokoms nustatyti, proporcingumą, turėtų atsižvelgti į išsamią ankstesnės patirties, praktikos ir paskirstymo mechanizmo analizę.

4 skyrius. Techninių atidėjinių apskaičiavimo metodikos

Proporcingumo vertinimas

44 gairė. Bendrasis proporcingumo principas

1.82. Norėdamos įvertinti visą savo draudimo ir perdraudimo įsipareigojimų riziką, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti į stiprų šios rizikos pobūdžio, masto ir sudėtingumo tarpusavio ryšį.

1.83. Įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys gebėtų paaiškinti, kokie techninių atidėjinių apskaičiavimo metodai naudojami, ir nurodyti priežastis, kodėl tokie metodai pasirinkti.

45 gairė. Rizikos pobūdžio ir sudėtingumo vertinimas

1.84. Vertindamos rizikos, būdingos draudimo sutartims, pobūdį ir sudėtingumą, kaip nurodyta įgyvendinimo priemonių 56 straipsnio 2 dalies a punkte, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti bent į šias savybes, jeigu jos pasireiškia:

- a) rizikos vienodumo laipsnį;
- b) rizikos sričių arba komponentų, iš kurių rizika susideda, įvairovę;
- c) tai, kaip šios rizikos sritys yra viena su kita susijusios;
- d) neapibrėžtumo lygį, t. y. tai, kiek būsimus pinigų srautus galima įvertinti;
- e) rizikos atsiradimo arba susidarymo pobūdį pagal dažnumą ir reikšmingumą;
- f) išmokų mokėjimo raidos per tam tikrą laikotarpį pobūdį;
- g) galimo nuostolio dydį, įskaitant išmokų skirstinio galus;
- h) draudimo, iš kurio kyla rizika, pobūdį, t. y. ar tai tiesioginis draudimas, ar perdraudimas;
- i) įvairių rizikos rūšių tarpusavio ryšį, įskaitant rizikos skirstinio galus;
- j) taikomas rizikos mažinimo priemonės, jei jų yra, ir jų poveikį pagrindinės rizikos pobūdžiui.

46 gairė. Sudėtingų rizikos struktūrų nustatymas

1.85. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų nustatyti veiksnius, kurie yra sudėtingos rizikos buvimo požymis. Taip turėtų būti bent tais atvejais, kai:

- a) pinigų srautai labai priklausomi nuo trajektorijos;

- b) tarp keleto neapibrėžtumo veiksnių egzistuoja didelė netiesinė tarpusavio priklausomybė;
- c) pinigų srautus smarkiai veikia galimi būsimi valdymo veiksmai;
- d) rizika daro reikšmingą nesimetrinį poveikį pinigų srautų vertei, ypač kai sutartyse numatytos pasirinkimo galimybės ir garantijos arba jeigu yra sudarytos sudėtingos perdraudimo sutartys;
- e) pasirinkimo galimybių ir garantijų vertę veikia draudėjo elgsena;
- f) įmonė naudoja sudėtingą rizikos mažinimo priemonę;
- g) pagal vieną sutartį suteikiama skirtingo pobūdžio apsauga;
- h) sutarčių sąlygos yra sudėtingos, *inter alia*, vertinant pagal franšizę, dalyvavimą, apsaugos įtraukimo ir atmetimo kriterijus.

47 gairė. Rizikos masto vertinimas

- 1.86. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų pasirinkti ir naudoti tokį masto aiškinimą, kuris labiausiai atitinka konkrečias įmonės aplinkybes ir jos portfelio rizikos pobūdį. Vis dėlto masto vertinimas turėtų padėti užtikrinti, kad vertinimas būtų objektyvus ir patikimas.
- 1.87. Norėdamos įvertinti rizikos mastą, įmonės turėtų nustatyti konkrečiai įmonei būdingą palyginamąjį arba orientacinį rodiklį, pagal kurį apskaičiuojamas santykinis, ne absoliutus vertinimo skaičius. Šiuo tikslu riziką galima laikyti maža arba didele priklausomai nuo to, koks pasirinktas lyginamasis rodiklis.

48 gairė. Reikšmingumo vertinimo detalumas

- 1.88. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų nustatyti tinkamiausią lygmenį, kuriuo skaičiuojant techninius atidėjinius bus atliekamas reikšmingumo vertinimas; tai gali būti konkrečių vienodos rizikos grupių lygmuo, konkrečios draudimo rūšies arba draudiko draudimo veiklos kaip visumos lygmuo.
- 1.89. Vertindamos reikšmingumą įmonės turėtų atsižvelgti į tai, kad rizika, kuri draudiko veiklos visumai nėra reikšminga, vis tiek gali būti reikšminga mažesniajam jos segmentui.
- 1.90. Be to, įmonės techninių atidėjinių neturėtų analizuoti izoliuotai – atliekant šį vertinimą reikėtų atsižvelgti į visą poveikį nuosavoms lėšoms, taigi bendram mokumo balansui ir mokumo kapitalo reikalavimui.

49 gairė. Reikšmingų klaidų, aptiktų per proporcingumo vertinimą, padariniai

- 1.91. Jeigu draudimo ir perdraudimo įmonė neišvengiamai turi taikyti metodą, dėl kurio susidaro reikšmingas klaidų lygis, įmonė turėtų tai dokumentuoti ir įvertinti padarinius techninių atidėjinių apskaičiavimo patikimumui ir savo visai mokumo pozicijai. Visų pirma įmonė turėtų įvertinti, ar į klaidų reikšmingumą tinkamai atsižvelgta nustatant mokumo kapitalo reikalavimą, taigi ir techninių atidėjinių rizikos maržą.

Techniniams atidėjiniams apskaičiuoti per metus taikyti metodai

50 gairė. Supaprastintas techninių atidėjinių apskaičiavimas per metus

1.92. Draudimo ir perdraudimo įmonės apskaičiuodamos ketvirčio techninius atidėjinius gali taikyti supaprastinimus, pavyzdžiui, VI techniniame priede aprašytą supaprastinimą, tik turi atlikti jo proporcingumo vertinimą.

51 gairė. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo tiksliausio techninių atidėjinių ketvirčio įverčio apskaičiavimas

1.93. Apskaičiuodamos tiksliausią techninių atidėjinių ketvirčio įvertį draudimo ir perdraudimo įmonės gali taikyti perkeliamąjį skaičiavimą, atsižvelgdamos į pinigų srautus, kurie susidarė per ketvirtį, ir naujus įsipareigojimus, kurių kilo per ketvirtį. Įmonė turėtų atnaujinti perkeliamojo skaičiavimo metodo prielaidas, jeigu palyginus faktinių ir planuotų rodiklių analizę matyti, kad per ketvirtį įvyko reikšmingų pokyčių.

52 gairė. Gyvybės draudimo tiksliausio techninių atidėjinių ketvirčio įverčio apskaičiavimas

1.94. Atlikdamos perkeliamąjį tiksliausio gyvybės draudimo techninių atidėjinių su indeksu susietoms, su investiciniais vienetais susietoms sutartims, sutartims su numatyta teise į pelno dalį arba sutartims su numatytomis finansinėmis garantijomis ketvirčio įverčio skaičiavimą, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų pasitelkti įgyvendinimo priemonių 272 straipsnio 5 dalyje nurodytą jautrumo analizę ir įvertinti tiksliausio įverčio jautrumą atitinkamiems finansiniams parametrams. Pasirinktus finansinius parametrus ir jų nuolatinį tinkamumą savo turto portfeliui, taip pat jautrumo analizės aktualumą ir tikslumą jos turėtų dokumentuoti.

Sutartyse numatytų pasirinkimo galimybių ir finansinių garantijų vertinimo metodika

53 gairė. Sprendimas dėl metodikos

1.95. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad sutartyse numatytos pasirinkimo galimybės ir finansinės garantijos būtų vertinamos remiantis tinkama, taikytina ir aktualia aktuarine ir statistine metodika, atsižvelgiant į šioje srityje vykstančią raidą.

1.96. Įmonės turėtų užtikrinti, kad priimant sprendimą, pagal kokią metodiką skaičiuoti sutartyje numatytų pasirinkimo galimybių ir finansinių garantijų vertę, būtų atsižvelgiama bent į šiuos aspektus:

- a) pagrindinės rizikos pobūdį, mastą, sudėtingumą ir šios rizikos sričių tarpusavio priklausomybę visą sutarčių laikotarpį;
- b) galimas įžvalgas dėl pasirinkimo galimybių bei garantijų pobūdžio ir pagrindinių jų veiksnių;

- c) nuodugnią būtinybės įtraukti papildomus ir painius sudėtingus skaičiavimus analizę;
- d) metodo tinkamumo pagrindimą.

54 gairė. Sutartyse numatytų pasirinkimo galimybių ir finansinių garantijų vertinimo metodika

- 1.97. Draudimo ir perdraudimo įmonės, svarstydamos, ar naudoti uždaros formulės, ar tikimybinį metodą draudimo sutartyje numatytoms pasirinkimo galimybėms ir finansinėms garantijoms vertinti, turėtų taikyti įgyvendinimo priemonių 56 straipsnyje nurodytą proporcingumo vertinimą.
- 1.98. Jeigu nė vieno metodo taikyti negalima, įmonės kraštutiniu atveju gali taikyti metodą, kurį sudaro šie etapai:
- a) pasirinkimo galimybės arba garantijos savybių analizė ir analizė, kaip ji paveiktų pinigų srautus;
 - b) analizė, ar pasirinkimo galimybės arba garantijos suma tuo metu turi piniginę vertę, ar jos neturi;
 - c) pasirinkimo galimybės arba garantijų sąnaudų, kurios, numatoma, ilgainiui keisis, vertinimas;
 - d) tikimybės, kad pasirinkimo galimybė arba garantija ateityje taps brangesnė arba pigesnė, vertinimas.

Ekonominio scenarijaus generatoriai (ESG)

55 gairė. ESG dokumentavimas

- 1.99. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų būti pasirengusios priežiūros institucijų prašymu pateikti dokumentus dėl:
- a) matematinių modelių, kuriais grindžiami ESG, ir jų pasirinkimo priežasčių;
 - b) duomenų kokybės vertinimo;
 - c) kalibravimo proceso;
 - d) parametrų, gautų per kalibravimo procesą (visų pirma parametrų, kurie atitinka kintamumo ir koreliacijos rinkos rizikos veiksnius).

56 gairė. Bendrasis ESG supratimas

- 1.100. Jeigu ESG yra perkamas, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad jos tinkamai suprastų matematinius modelius, kuriais grindžiamas ESG, kalibravimo procesą, visų pirma taikomus metodus ir prielaidas bei jo apribojimus; jos turėtų būti nuolat informuojamos apie svarbius pokyčius.

57 gairė. Kalibravimo procesas. Rinkos duomenys ir finansinių priemonių pasirinkimas

- 1.101. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad ESG kalibravimo procesas, naudojamas atliekant vertinimą pagal rinkos principus, būtų grindžiamas finansų rinkos, kuri yra gili, likvidi ir skaidri, kaip apibrėžta įgyvendinimo priemonių 1 straipsnyje, duomenimis ir atspindėtų esamas rinkos sąlygas. Jeigu tai neįmanoma, įmonės turėtų naudoti kitas rinkos kainas, atkreipdamos dėmesį į visus iškraipymus ir užtikrindamos, kad būtų atliekamos specialios, objektyvios ir patikimos korekcijos šiems iškraipymams pašalinti.
- 1.102. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų gebėti įrodyti, kad pasirinktos kalibravimo procese naudojamos finansinės priemonės yra tinkamos pagal draudimo ir perdraudimo įsipareigojimų savybes (pvz., nustatytos pasirinkimo galimybės ir finansinės garantijos).

58 gairė. Testai (tikslumo, tvirtumo ir rinkos atitikties)

- 1.103. Kai draudimo arba perdraudimo įmonės techninių atidėjinių tikimybiniam modeliavimui naudoja ESG, jos turėtų gebėti atitinkamoms priežiūros institucijoms įrodyti, kad ESG yra tikslus, patikimas ir atitinka rinkos sąlygas. ESG tikslumo matą reikėtų įvertinti (atlikti bent Montekarlo klaidų analizę).
- 1.104. Kad įrodytų ESG patikimumą, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų tikrinti kai kurių tipinių įsipareigojimų vertinimo jautrumą kai kurių kalibravimo procese naudojamų parametrų variacijai.
- 1.105. Kad įrodytų, jog ESG atitinka rinkos sąlygas, su per vertinimą naudojamo ESG generuotų scenarijų grupe reikėtų atlikti bent kai kuriuos iš šių testų:
- a) kalibravimo testus: patikrinti, ar įvykdyti visi įgyvendinimo priemonių 22 straipsnio 3 dalyje išdėstyti reikalavimai;
 - b) martingalo testus: patikrinti turto klasių (nuosavo kapitalo, obligacijų, nekilnojamojo turto, valiutų kursų ir pan.), kurie buvo naudojami ESG kalibravimo procese, ir kai kurių paprastų portfelio investicijų strategijų martingalo testą;
 - c) koreliacijos testus: modeliuojamas koreliacijas palyginti su istorinėmis koreliacijomis.
- 1.106. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad ESG tikslumo, patikimumo ir rinkos atitikties testai būtų atliekami reguliariai ir ne rečiau kaip kartą per metus.

59 gairė. Atsitiktinio ir pseudoatsitiktinio skaičiaus generatoriai

- 1.107. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad (pseudo)atsitiktinio skaičiaus generatoriai, kurie yra naudojami ESG, būtų tinkamai testuojami.

60 gairė. Nuolatinis ESG tinkamumas

1.108. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų būti įdiegusios tinkamas procedūras, skirtas užtikrinti, kad ESG visą laiką išliktų tinkamas techniniams atidėjiniams skaičiuoti.

Rizikos maržos apskaičiavimas

61 gairė. Rizikos maržos apskaičiavimo metodai

1.109. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų įvertinti, ar norint proporcingai atspindėti rizikos, kuri yra būdinga vertinamos įmonės draudimo ir perdraudimo įsipareigojimams, pobūdį, mastą ir sudėtingumą reikalinga visapusiška visų būsimų mokumo kapitalo reikalavimų prognozė. Tokiu atveju įmonė turėtų atlikti šiuos skaičiavimus. Kitu atveju rizikos maržai apskaičiuoti gali būti taikomi alternatyvūs metodai, užtikrinant, kad pagal pasirinktą metodą įmonės rizikos pobūdis būtų atspindėtas tinkamai.

1.110. Jeigu tiksliausiai įverčiui apskaičiuoti naudojamos supaprastintos metodikos, įmonės turėtų įvertinti poveikį, kurį šios taikomos metodikos gali daryti metodams, pagal kuriuos galima apskaičiuoti rizikos maržą, įskaitant visų supaprastintų metodų naudojimą būsimiems mokumo kapitalo reikalavimams prognozuoti.

62 gairė. Rizikos maržos apskaičiavimo metodų hierarchija

1.111. Spręsdamos, kuris iš toliau išvardytų hierarchijos lygmenų yra tinkamiausias, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad skaičiavimas nebūtų sudėtingesnis, negu reikia atitinkamos įmonės draudimo ir perdraudimo įsipareigojimams būdingos rizikos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui proporcingai atspindėti.

1.112. Įmonės turėtų taikyti metodų hierarchiją nuosekliai laikydamosi sistemos, kuri buvo nustatyta apibrėžiant proporcingumo principą ir būtinybę tinkamai vertinti riziką.

1.113. Priimdamos sprendimus dėl to, kokius metodus taikyti prognozuojant būsimus mokumo kapitalo reikalavimus, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų naudoti šią hierarchiją:

- **1 metodas.** Aproximuoti konkrečią riziką arba rizikos dalį pagal vieną arba kelis modulius arba submodulius, kuriuos ketinama naudoti būsimiems mokumo kapitalo reikalavimams apskaičiuoti, kaip nurodyta įgyvendinimo priemonių 58 straipsnio a punkte.
- **2 metodas.** Aproximuoti visą kiekvienų būsimų metų mokumo kapitalo reikalavimą, kaip nurodyta įgyvendinimo priemonių 58 straipsnio a punkte, *inter alia*, naudojant tiksliausio tų būsimų metų įverčio ir vertinimo dienos įverčio santykį.

Šis metodas netinkamas, jeigu vertinimo dieną arba vėlesnę dieną yra neigiamų tiksliausių įverčių reikšmių.

Pagal šį metodą atsižvelgiama į įsipareigojimų be perdraudimo terminą ir laipsnišką jų mažėjimo modelį. Taigi, tam tikrais aspektais reikėtų atsižvelgti į tai, koku būdu buvo apskaičiuotas tiksliausias techninių atidėjinių įvertis be perdraudimo. Taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, ar galima laikyti, kad prielaidos dėl įmonės rizikos pobūdžio per tam tikrą laikotarpį nepakito. Reikia atsižvelgti į šiuos aspektus:

- a) kai kalbama apie visą prisiimamą riziką, atsižvelgti į tai, ar prisiimamos rizikos sudedamųjų dalių sudėtis yra tokia pati;
- b) kai kalbama apie sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką, atsižvelgti į tai, ar vidutinė perdraudikų ir specialiosios paskirties įmonių kredito pozicija yra tokia pati;
- c) kai kalbama apie rinkos riziką, atsižvelgti, ar reikšminga rinkos rizika, susijusi su neto tiksliausiu įverčiu, yra tokia pati;
- d) kai kalbama apie operacinę riziką, atsižvelgti, ar perdraudikams ir specialiosios paskirties įmonėms tenkanti įsipareigojimų dalis yra tokia pati;
- e) koreguojant atsižvelgti į tai, ar techninių atidėjinių pajėgumas absorbuoti nuostolius, susijęs su neto tiksliausiu įverčiu, yra toks pat.

Jeigu kuri nors arba visos prielaidos nepasitvirtina, įmonė turėtų atlikti bent jau kokybinį vertinimą, kiek reikšmingas yra nuokrypis nuo prielaidų. Jeigu nuokrypio poveikis nėra reikšmingas, palyginti su rizikos maržos visuma, tada šį metodą galima taikyti. Kitu atveju įmonė turėtų atitinkamai pakoreguoti formulę arba turėtų būti paskatinta naudoti sudėtingesnę metodą.

- **3 metodas.** Aproximuoti diskontuotą visų būsimų mokumo kapitalo reikalavimų sumą vienu etapu, atskirai neaproximuojant kiekvienų būsimų metų mokumo kapitalo reikalavimų, kaip nurodyta įgyvendinimo priemonių 58 straipsnio b punkte, *inter alia*, kaip proporcingumo koeficientą naudojant modifikuotą draudimo įsipareigojimų trukmę.

Sprendžiant, ar taikyti modifikuota draudimo įsipareigojimų trukmę grindžiamą metodą, reikėtų atkreipti dėmesį į modifikuotos trukmės vertę, kad būtų išvengta beprasmių rizikos maržos rezultatų.

Pagal šį metodą atsižvelgiama į įsipareigojimų be perdraudimo terminą ir laipsnišką jų mažėjimą. Taigi, tam tikrais aspektais reikėtų atsižvelgti į tai, koku būdu buvo apskaičiuotas tiksliausias techninių atidėjinių be perdraudimo įvertis. Taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, ar galima laikyti, kad prielaidos dėl įmonės rizikos pobūdžio per tam tikrą laikotarpį nepakito. Reikia atsižvelgti į šiuos aspektus:

- a) kalbant apie bazinį mokumo kapitalo reikalavimą, atsižvelgti į tai, ar metams bėgant nesikeičia rizikos ir rizikos sudedamųjų dalių sudėtis;

- b) kai kalbama apie sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką, atsižvelgti į tai, ar metams bėgant nesikeičia vidutinė perdraudikų ir specialiosios paskirties įmonių kredito pozicija;
- c) kalbant apie operacinę riziką ir sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką, atsižvelgti į tai, ar įsipareigojimų be perdraudimo ir su perdraudimu modifikuota trukmė yra tokia pati;
- d) įvertinti, ar metams bėgant nesikeičia reikšminga rinkos rizika neto tiksliausio įverčio atžvilgiu;
- e) koreguojant atsižvelgti į tai, ar metams bėgant nesikeičia techninių atidėjinių pajėgumas absorbuoti nuostolius, susijęs su neto tiksliausiu įverčiu.

Įmonė, kuri ketina taikyti šį metodą, turėtų atsižvelgti į tai, kiek šios prielaidos pasitvirtino. Jeigu kuri nors iš prielaidų arba visos prielaidos nepasitvirtina, įmonė turėtų atlikti bent jau kokybinį vertinimą, kiek reikšmingas yra nuokrypis nuo prielaidų. Jeigu nuokrypio poveikis nėra reikšmingas, palyginti su rizikos maržos visuma, tada supaprastinimą galima taikyti.

Kitu atveju įmonė turėtų atitinkamai pakoreguoti formulę arba turėtų būti paskatinta naudoti sudėtingesnę metodą.

- **4 metodas.** Aproximuoti rizikos maržą apskaičiuojant ją kaip procentinę tiksliausio įverčio dalį.

Pagal šį metodą rizikos maržą reikėtų apskaičiuoti kaip procentinę techninių atidėjinių tiksliausio įverčio dalį, atėmus perdraudimą vertinimo dieną. Spręsdama, kokią procentinę dalį naudoti atitinkamai draudimo rūšiai, įmonė turėtų atsižvelgti į tai, kad ši procentinė dalis greičiausiai padidės, jeigu padidės modifikuota draudimo įsipareigojimų trukmė arba kitas šių įsipareigojimų laipsniško mažėjimo matas.

Įmonės turėtų deramai atsižvelgti į tai, jog šis metodas yra labai supaprastintas; jis turėtų būti taikomas tik tada, jeigu įrodoma, kad negalima taikyti nė vieno sudėtingesnio rizikos maržos metodo iš pirmiau aptartos hierarchijos.

Kai įmonės taiko šį metodą rizikos maržai apskaičiuoti, jos turi pagrįsti konkrečias draudimo rūšiai naudotas procentines dalis ir jas dokumentuoti. Rengiant šį pagrindimą ir pagrindžiant taikytą logiką reikėtų atsižvelgti į visus konkrečius vertinamų portfelių ypatumus. Įmonės šio metodo neturėtų taikyti, jeigu yra neigiamų tiksliausio įverčio reikšmių.

1.114. Nepažeisdamos proporcingumo vertinimo ir įgyvendinimo priemonių 58 straipsnio, draudimo ir perdraudimo įmonės taikydamos metodų hierarchiją gali taikyti IV techniniame priede apibrėžtus supaprastinimus.

63 gairė. Visos rizikos maržos paskirstymas

1.115. Jeigu konkrečios draudimo rūšies indėlių mokumo kapitalo reikalavimą per viso portfelio gyvavimo laikotarpį tiksliai apskaičiuoti pernelyg sudėtinga, draudimo ir perdraudimo įmonėms turėtų būti leidžiama taikyti supaprastintus metodus ir jais remiantis paskirstyti bendrą rizikos maržą pagal draudimo rūšis proporcingai rizikos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui. Taikomi metodai visą laiką turėtų būti nuoseklūs.

Techninių atidėjinių kaip visumos apskaičiavimas

64 gairė. Neapibrėžtumo fiksavimas

1.117. Vertindamos neapibrėžtumą būsimiems pinigų srautams, susijusiems su draudimo ir perdraudimo įsipareigojimais, patikimai atkartoti, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų suprasti, kad numatoma finansinių priemonių pinigų srautų suma turi būti tokia pati kaip numatoma su draudimo ir perdraudimo įsipareigojimais susijusių pinigų srautų suma, be to, finansinių priemonių pinigų srautai turi pasižymėti tais pačiais kintamumo principais.

65 gairė. Patikimas atkartojimas

1.118. Draudimo ir perdraudimo įmonės neturėtų laikyti, kad būsimi pinigų srautai, susiję su draudimo arba perdraudimo įsipareigojimais, yra patikimai atkartoti, jeigu:

- a) viena ar kelios būsimų pinigų srautų savybės, *inter alia*, jų numatoma vertė, kintamumas arba kuri nors kita savybė, priklauso nuo rizikos, kurios konkretaus modelio įmonė negali nustatyti pagal priemones, kuriomis aktyviai prekiauja finansų rinkose;
- b) esama prekybos ir kainų informacija visuomenei dažniausiai nėra lengvai prieinama dėl to, kad viena arba kelios būsimų pinigų srautų savybės kokia nors apimtimi priklauso nuo įmonėms būdingų veiksnių, pavyzdžiui, išlaidų arba įsigijimo savikainos, raidos arba
- c) viena ar kelios būsimų pinigų srautų savybės priklauso nuo įmonės išorės veiksnių, kuriems nėra finansinių priemonių, kurių patikimas rinkos vertes būtų galima stebėti, raidos.

66 gairė. Trumpalaikiai sutrikdymai

1.119. Jeigu aktyvi ir skaidri rinka laikinai neatitinka vienos arba kelių gilumo ir likvidumo sąlygų ir pagrįstai tikimasi, kad šios sąlygos per ateinančius tris mėnesius bus vėl tenkinamos, draudimo ir perdraudimo įmonės pagal šias gaires turėtų naudoti tas kainas, kurios buvo stebimos per tą laikotarpį.

1.120. Įmonės turėtų įvertinti, ar šių kainų naudojimas nesukelia reikšmingų techninių atidėjinių vertinimo klaidų.

67 gairė. Drauge vertinamų įsipareigojimų suskaidymas

1.121. Jeigu pagal tą pačią sutartį keli būsimi pinigų srautai atitinka visas sąlygas, kad techniniai atidėjiniai būtų skaičiuojami kaip visuma, o kiti būsimi pinigų srautai neatitinka kai kurių iš šių sąlygų, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų suskaidyti abi pinigų srautų grupes. Pirmoje pinigų srautų grupėje tiksliausio įverčio ir rizikos maržos atskirai apskaičiuoti nereikia, bet antroje pinigų srautų grupėje įmonių turėtų būti reikalaujama atlikti atskirus skaičiavimus. Jeigu siūlomas skaidymas neįmanomas, ypač kai abi pinigų srautų grupės yra stipriai tarpusavyje susijusios, įmonių turėtų būti reikalaujama atlikti atskirus tiksliausio įverčio ir rizikos maržos skaičiavimus pagal visą sutartį.

Būsimos įmokos

68 gairė. Būsimi įmokų pinigų srautai ir gautinos įmokos

1.122. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų nustatyti būsimus įmokų pinigų srautus, kurie vertinimo dieną atitinka sutarties ribas, ir apskaičiuodamos savo įsipareigojimų tiksliausią įvertį įskaityti tuos būsimus įmokų pinigų srautus, kurie mokėtini po vertinimo dienos.

1.123. Draudimo ir perdraudimo įmonės tas įmokas, kurių mokėjimo terminas sukanka iki vertinimo dienos, balanse turėtų apskaityti kaip gautinas įmokas tol, kol pinigai bus gauti.

Išmokų atidėjinių apskaičiavimas

69 gairė. Atidėjinių numatomoms išmokoms už žalą, apie kurią pranešta, apskaičiavimo metodai

1.124. Draudimo ir perdraudimo įmonės neturėtų įskaityti atidėjinių įvykusiai, bet nepraneštai žalai (angl. IBNR) ir nepaskirstytųjų nuostolių koregavimo išlaidų (angl. ULAE), kai skaičiuoja atidėjinius numatomoms išmokoms už žalą, apie kurią pranešta, sudarančioms išmokų atidėjinių dalį, kai apie įvykį, dėl kurio turi būti mokama išmoka, draudikui buvo pranešta.

1.125. Du galimi atidėjinių numatomoms išmokoms už žalą, apie kurią pranešta, vertinimo metodai:

- išmokų už žalą, apie kurią pranešta, skaičiaus ir vidutinių jų sąnaudų įvertinimas;
- kiekvieno atvejo vertinimas atskirai.

70 gairė. Atidėjinių išmokoms už įvykusią, bet nepraneštą žalą apskaičiavimo metodai

1.126. Kai atidėjiniui išmokoms už įvykusią, bet nepraneštą žalą įvertinti naudojami aktuariniai metodai (pvz., „Chain-ladder“ metodai), draudimo ir perdraudimo įmonės ypač turėtų atkreipti dėmesį į tai, ar pasitvirtino prielaidos, kuriomis

grindžiamas metodas, ar reikia pakoreguoti raidos modelius, kad šie tinkamai atspindėtų tikėtiną būsimą raidą.

71 gairė. Žalos atlyginimo išlaidų vertinimo metodai. Nepaskirstytosios nuostolių koregavimo išlaidos

1.127. Kai draudimo ir perdraudimo įmonės taiko supaprastintą metodą sudarydamos atidėjinį žalos atlyginimo išlaidoms padengti ir įvertį apskaičiuoja kaip procentinę išmokų atidėjinio dalį, kaip nurodyta II techniniame priede, į tai reikėtų atsižvelgti tik tada, jei galima pagrįstai laikyti, kad išlaidos yra proporcingos atidėjiniams kaip visumai, kai ši procentinė dalis yra tam tikrą laikotarpį stabili ir kai išlaidos vienodai pasiskirsto per viso išmokų portfelio laikotarpį.

Įmokų atidėjinių apskaičiavimas

72 gairė. Apsauga

1.128. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad įmokų atidėjiniai vertinimo dieną apimtų visų pripažintų įsipareigojimų, atitinkančių draudimo arba perdraudimo sutarčių ribas, vertinimą pagal visas būsimų žalos įvykių pozicijas, kai:

- a) apsauga įsigaliojo iki vertinimo dienos;
- b) apsauga neįsigaliojo iki vertinimo dienos, bet draudimo arba perdraudimo įmonė tapo draudimo arba perdraudimo sutarties, pagal kurią suteikiama apsauga, šalimi.

1.129. Nepažeisdamos proporcingumo vertinimo ir įgyvendinimo priemonių 36 straipsnio 2 dalies, įmonės gali taikyti III techniniame priede aprašytą supaprastinimą.

73 gairė. Išmokų išlaidų prognozių vertinimas

1.130. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad vertinant pinigų išmokų srautus, įtrauktus į įmokų atidėjinius, būtų tinkamai atsižvelgiama į numatomą būsimų išmokų dažnumą ir sąnaudas, taip pat atsižvelgiama į nedažnų, labai didelių ir lėtinių žalų tikimybę.

74 gairė. Draudėjo elgsenos neapibrėžtumas

1.131. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad vertinant įmokų atidėjinius būtų atsižvelgiama į tikimybę, jog draudėjai pasinaudos galimybėmis pratęsti arba atnaujinti sutartį arba sutartį anuliuoti ar nutraukti prieš pasibaigiant numatytam draudimo apsaugos laikotarpiui.

75 gairė. Neigiamas įmokų atidėjiny

1.132. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad tais atvejais, kai dabartinė būsimų pinigų įplaukų srautų vertė viršija dabartinę pinigų išmokų srautų vertę, įmokų atidėjiny, neįskaitant rizikos maržos, būtų neigiamas.

Tikėtino pelno iš būsimų draudimo įmokų apskaičiavimas

76 gairė. Draudimo įsipareigojimų atskyrimas

1.133. Atlikdamos įgyvendinimo priemonių 260 straipsnyje nurodytus skaičiavimus, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų suskaidyti savo draudimo įsipareigojimus į priskirtinus jau sumokėtoms įmokoms ir priskirtinus ateityje numatomoms gauti įmokoms pagal vykdomą veiklą.

77 gairė. Tikėtino pelno iš būsimų draudimo įmokų skaičiavimo prielaidos

1.134. Apskaičiuodamos techninius atidėjinius be rizikos maržos, remdamosi prielaida, kad ateityje numatomos gauti įmokos, susijusios su esamomis draudimo ir perdraudimo sutartimis, dar negautos, įmonės turėtų taikyti tą patį aktuarinį metodą, kuris taikytas skaičiuojant techninius atidėjinius be rizikos maržos pagal direktyvos „Mokumas II“ 77 straipsnį, ir šias pakeistas prielaidas:

- a) draudimo liudijimai tvarkomi taip, tarsi toliau galiojant, jie nėra laikomi atsisakytais;
- b) nepaisant sutarčiai taikomų teisinių arba sutartinių sąlygų, skaičiuojant neįskaitomos baudos, sumažinimai arba kitokio pobūdžio techninių atidėjinių be rizikos maržos, apskaičiuotų taip, tarsi draudimo liudijimas toliau galiojant, teorinio aktuarinio vertinimo koregavimai;
- c) visos kitos prielaidos neturėtų būti keičiamos.

Pagal perdraudimo sutartis ir iš specialiosios paskirties įmonių atgautinų sumų apskaičiavimo metodikos

78 gairė. Būsimo perdraudimo pirkimo numatymo mastas

1.135. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų pripažinti būsimus pinigų srautus, susijusius su būsimais perdraudimo pirkimo įsipareigojimais, kurie jau pripažinti balanse, tiek, kiek jais pakeičiami baigiantys galiojantys susitarimai, jeigu galima įrodyti, kad jie atitinka toliau išvardytas sąlygas:

- a) draudimo arba perdraudimo įmonė turi rašytinę perdraudimo susitarimų pakeitimo politiką;
- b) perdraudimo susitarimo pakeitimas vyksta reguliariau negu kas 3 mėnesius;
- c) perdraudimo susitarimo pakeitimas nepriklauso nuo jokio būsimo įvykio, kurio draudimo arba perdraudimo įmonė negalėtų kontroliuoti. Kai perdraudimo susitarimo pakeitimas priklauso nuo bet kokio būsimo įvykio, kurį draudimo arba perdraudimo įmonė gali kontroliuoti, sąlygos turėtų būti

aiškiai išdėstytos a punkte nurodytos raštu parengtos politikos dokumentuose;

- d) perdraudimo susitarimo pakeitimas turi būti tikroviškas ir nuosekliai derėti su draudimo arba perdraudimo įmonės esama verslo praktika ir verslo strategija. Draudimo arba perdraudimo įmonė turi gebėti patikrinti, ar pakeitimas yra tikroviškas, palygindama priimtą pakeitimą su anksčiau draudimo arba perdraudimo įmonės priimtais pakeitimais;
- e) rizika, kad perdraudimo susitarimo nebus galima pakeisti dėl pajėgumų suvaržymų, yra nereikšminga;
- f) parengiama atitinkama būsimų perdraudimo įmokų, kurias bus reikalaujama mokėti ateityje, sąmata, kurioje atspindima rizika, kad esamų perdraudimo susitarimų pakeitimo sąnaudos gali padidėti;
- g) perdraudimo susitarimo pakeitimas neprieštarauja reikalavimams, taikomiems įgyvendinimo priemonių 236 straipsnyje nustatytiems būsimiems valdymo veiksams.

79 gairė. Pagal perdraudimo sutartis ir iš specialiosios paskirties įmonių atgautinų sumų supaprastintas apskaičiavimas

1.136. Norėdamos įvertinti perdraudimo sumas, atgautinas iš įmokų atidėjinio su perdraudimu, kai taikomas supaprastintas skaičiavimo metodas, draudimo ir perdraudimo įmonės pinigų išmokų srautui turėtų taikyti atskirą bruto-neto koeficientą ir galbūt turėtų taikyti kitokį bruto-neto koeficientą pinigų įplaukų srautui. Pinigų išmokų srautui taikomą bruto-neto koeficientą įmonės turėtų apskaičiuoti remdamosi ankstesniais žalos įvykiais ir atsižvelgdamos į taikytiną būsimą perdraudimo programą. Pinigų įplaukų srautui taikomas bruto-neto koeficientas turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į santykinės bruto ir perdraudimo įmokas, kurias tikimasi gauti ir sumokėti.

1.137. Nepažeisdamos pirmos šios gairės dalies nuostatų ir proporcingumo vertinimo, įmonės gali taikyti V techniniame priede aprašytus supaprastinimus.

80 gairė. Pagal perdraudimo sutartis ir iš specialiosios paskirties įmonių atgautinų sumų supaprastintas apskaičiavimas. Atidėjiniai numatomoms išmokoms

1.138. Atidėjinių numatomoms išmokoms, susijusioms su atgautinomis perdraudimo sumomis, atžvilgiu draudimo ir perdraudimo įmonės, jeigu reikia, turėtų taikyti atskirus bruto-neto metodus kiekvieniems nelaimingų atsitikimų metams arba kiekvieniems veiklos rizikos metams, kurių modelis tam tikrai draudimo rūšiai arba vienodos rizikos grupei nėra iki galo parengtas.

81 gairė. Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo korekcijos supaprastintas apskaičiavimas

1.139. Įgyvendinimo priemonių 61 straipsnyje nurodytas sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo korekcijos supaprastintas apskaičiavimas grindžiamas prielaida, kad

sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo tikimybė visą laiką išlieka pastovi; draudimo ir perdraudimo įmonės, kurios siūlo taikyti šį supaprastinimą, turėtų įvertinti, ar prielaida yra tikroviška, atsižvelgdamos į sandorio šalies kredito kokybės žingsnį ir modifikuotą sumų, atgautinų pagal perdraudimo sutartis ir iš specialiosios paskirties įmonių, trukmę.

Bendrieji principai, taikomi techninių atidėjinių apskaičiavimo metodikoms

82 gairė. Prognozės laikotarpis

1.140. Vertindamos, ar prognozės laikotarpis ir pinigų srautų draudėjams laikas per metus yra proporcingas, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti bent į šiuos ypatumus:

- a) pinigų srautų vienodumo laipsnį;
- b) neapibrėžtumo lygį, t. y. tai, kiek būsimus pinigų srautus galima prognozuoti;
- c) pinigų srautų pobūdį.

5 skyrius. Patvirtinimas

83 gairė. Techninių atidėjinių patvirtinimo proporcingumas

1.141. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų reikalauti iš aktuarinę funkciją atliekančių asmenų užtikrinti, kad patvirtinimo procesas būtų proporcingas, jame būtų atsižvelgiama į prielaidų, aproksimacijų ir techninių atidėjinių vertinimo metodikų – pavienių ir visų kartu – poveikio reikšmingumą.

84 gairė. Patvirtinimo metodų ir procesų pasirinkimas

1.142. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų reikalauti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys įvertintų, kurie patvirtinimo metodai ir procesai yra tinkamiausi, atsižvelgiant į įsipareigojimų ypatumus ir numatomą metodo arba proceso naudojimo paskirtį.

85 gairė. Kokybiniai ir kiekybiniai metodai

1.143. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų reikalauti iš aktuarinę funkciją atliekančių asmenų užtikrinti, kad per patvirtinimo procesą būtų vertinami ir kokybiniai, ir kiekybiniai aspektai, o ne vien atliekamas sąmatos lyginimas su rezultatais. Per jį taip pat turėtų būti vertinami kokybiniai aspektai, pavyzdžiui, vertinamos kontrolės priemonės, dokumentavimas, rezultatų aiškinimas ir viešinimas.

86 gairė. Reguliarus ir dinamiškas patvirtinimo procesas

1.144. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų reikalauti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys vykdytų reguliarią ir dinamišką procedūrą, per kurią periodiškai tobulintų patvirtinimo metodus, remdamiesi patirtimi, įgyta per

ankstesnius patvirtinimo procesus, ir atsižvelgdami į kintančias rinkos ir veiklos sąlygas.

87 gairė. Palyginimas su patirtimi. Nuokrypiai

1.145. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad aktuarinę funkciją atliekantys asmenys:

- a) nustatytų bendrą nuokrypį tarp numatytos ir faktinės žalos;
- b) suskaidytų bendrą nuokrypį pagal pagrindinius šaltinius ir išanalizuotų nuokrypį lėmusias priežastis;
- c) jeigu nuokrypis nėra laikina aberacija, pateiktų rekomendacijas, kaip keisti naudojamą modelį arba prielaidas.

1.146. Įmonės turėtų užtikrinti, kad lyginant su patirtimi būtų vertinami atitinkami rinkos duomenys ir tendencijos .

88 gairė. Sutarčių, kuriose numatyta pasirinkimo galimybių ir garantijų, palyginimas su rinka

1.147. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų įvertinti, ar yra įvairių rinkos priemonių, kurias būtų galima naudoti apytiksliai atkartojant sutartis su numatytomis pasirinkimo galimybėmis ir garantijomis. Jeigu jų yra, šių portfelių kainą reikėtų palyginti su techninių atidėjinių verte, kuri apskaičiuojama prie tiksliausio įverčio (apskaičiuoto naudojant pinigų srautų prognozes) pridėjus rizikos maržą.

Atitikties ir pranešimo taisyklės

- 1.148. Šiame dokumente pateikiamos pagal EIOPA reglamento 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal EIOPA reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos deda visas pastangas, siekdamos laikytis gairių ir rekomendacijų.
- 1.149. Kompetentingos institucijos, kurios laikosi arba ketina laikytis šių gairių, turėtų jas tinkamai įtraukti į savo reguliavimo ar priežiūros sistemą.
- 1.150. Kompetentingos institucijos per 2 mėnesius nuo šių gairių vertimo paskelbimo pateikia EIOPA patvirtinimą, ar jos laikosi arba ketina laikytis šių gairių, nurodo nesilaikymo priežastis.
- 1.151. Negavus atsakymo iki šio termino, bus laikoma, kad kompetentingos institucijos pranešimo reikalavimo nesilaiko ir apie tai bus pranešta.

Baigiamoji nuostata dėl peržiūros

- 1.152. Šias gaires peržiūri EIOPA.

I techninis priedas. Pridėtinių išlaidų priskyrimo supaprastinimas

Pasikartojančios pridėtinės išlaidos apibrėžiamos pagal šią formulę:

$$ROA_t = RO_{last} \cdot \left(\frac{RO_{next}}{RO_{last}} \right)^{t/12} \cdot \frac{s+13-t}{12(s+12)}$$

kur:

s – numatoma trukmė mėnesiais, per kuriuos bus visiškai apmokėtas pagal draudimo sutartį kylantis įsipareigojimas, skaičiuojant nuo draudimo apsaugos įsigaliojimo;

$t = 1, \dots, 12$ – prognozuojamo laikotarpio mėnesiai;

RO_{last} – pasikartojančios pridėtinės išlaidos, stebėtos per paskutinius 12 mėnesių;

RO_{next} – pasikartojančios pridėtinės išlaidos, kurias numatoma patirti per ateinančius 12 mėnesių;

ROA_t – pasikartojančios pridėtinės išlaidos, priskiriamos t mėnesiui.

II techninis priedas. Žalos atlyginimo išlaidų apskaičiavimo supaprastinimas

Atidėjinio žalos atlyginimo išlaidoms padengti apskaičiavimo supaprastinimas, kai įvertis apskaičiuojamas kaip procentinė išmokų atidėjinio dalis.

Supaprastinimas grindžiamas šia formule; ji taikoma kiekvienai draudimo rūšiai:

$$\text{Atidėjinys nepaskirstytoms nuostolių koregavimo išlaidoms} = R \times [IBNR + a \times PCO_reported]$$

kur:

R – paprastas arba svertinis R_i vidurkis per pakankamą laikotarpį, o R_i = apmokėtos žalos atlyginimo išlaidos / (bendrosios išmokos + subrogacija);

$IBNR$ – atidėjinys išmokoms už įvykusią, bet nepraneštą žalą;

$PCO_reported$ – atidėjinys su perdraudimu numatomoms išmokoms už praneštą žalą;

a – išmokų atidėjinių procentinė dalis.

III techninis priedas. Įmokų atidėjinių supaprastinimas

Tiksliausio įmokų atidėjinių įverčio apskaičiavimo supaprastinimas yra grindžiamas sudėtinio atitinkamos draudimo rūšies rodiklio prognoze.

Reikalinga informacija apie šias reikšmes:

- a) draudimo rūšies sudėtinio rodiklio įvertis per įmokos atidėjinių laipsniško mažėjimo laikotarpį;
- b) būsimų įmokų pagal pagrindinius įsipareigojimus dabartinė vertė (tiek, kiek būsimos įmokos atitinka sutarties ribas);
- c) neuždirbtų įmokų kiekio matas; jis susijęs su veikla, kuri pradėta vertinimo dieną, ir atspindi įmokas iš šios pradėtos veiklos, atėmus įmokas, kurios pagal šias sutartis jau uždirbtos (nustatomos *pro rata temporis* principu).

Apskaičiuojant tiksliausią įvertį naudojamos šios reikšmės:

$$BE = CR \cdot VM + (CR - 1) \cdot PVFP + AER \cdot PVFP$$

kur:

- BE* – tiksliausias įmokų atidėjinių įvertis.
- CR* – draudimo rūšies sudėtinio rodiklio įvertis, grindžiamas bruto įsigijimo savikaina, t. y. $CR = (\text{išmokos} + \text{su išmokomis susijusios išlaidos}) / (\text{uždirbtos įmokos, neatėmus įsigijimo išlaidų})$.
- VM* – neuždirbtų įmokų kiekio matas. Jis susijęs su veikla, kuri pradėta vertinimo dieną, ir atspindi įmokas iš šios pradėtos veiklos, atėmus įmokas, kurios pagal šias sutartis jau uždirbtos. Šį matą reikėtų skaičiuoti neatėmus įsigijimo išlaidų.
- PVFP* – būsimų įmokų dabartinė vertė (diskontuota naudojant nustatytą nerizikingų palūkanų normų termino struktūrą), neatėmus komisinių mokesčių.
- AER* – draudimo rūšies įsigijimo išlaidų rodiklio įvertis.

Nelaimingo atsitikimo metų (įvykio metų) sudėtinis rodiklis yra atitinkamos draudimo rūšies arba vienodos rizikos grupės išlaidų ir įvykusios žalos bei uždirbtų įmokų santykis. Į uždirbtas įmokas nereikėtų įskaityti ankstesnių metų korekcijų. Išlaidos – tai uždirbtoms įmokoms priskiriamos išlaidos, ne išmokų išlaidos. Į įvykusią žalą nereikėtų įskaityti laipsniško mažėjimo rezultato, tai yra įvykusi žala turėtų būti bendra per metus y patirtų nuostolių dėl tais metais sumokėtų išmokų (įskaitant išmokų išlaidas) ir metų pabaigoje sudarytų atidėjinių suma.

Arba, jeigu taip praktiškiau, sudėtinu nelaimingo atsitikimo metų rodikliu gali būti laikoma išlaidų koeficiento ir išmokų koeficiento suma. Išlaidų koeficientas yra išlaidų (išskyrus išmokų išlaidas) ir pasirašytų įmokų santykis; išlaidos – tai išlaidos, priskiriamos prie pasirašytų įmokų. Nelaimingo atsitikimo metų atitinkamos draudimo rūšies arba vienodos rizikos grupės išmokų koeficientas turėtų būti apskaičiuojamas kaip galutinio nuostolio dėl patirtos žalos ir uždirbtų įmokų santykis.

IV techninis priedas. Rizikos maržos supaprastinimų hierarchija

1 hierarchijos lygis:

Gyvybės draudimo veiklos rizika

Supaprastinimus, kuriuos leidžiama taikyti apskaičiuojant mirtingumo, ilgaamžiškumo, neįgalumo, išlaidų, peržiūros ir katastrofų rizikos mokumo kapitalo reikalavimą, galima pritaikyti rizikos maržai apskaičiuoti.

Sveikatos draudimo veiklos rizika

Supaprastinimus, kuriuos leidžiama taikyti apskaičiuojant sveikatos draudimo mirtingumo rizikos, sveikatos draudimo ilgaamžiškumo rizikos, medicininių išlaidų draudimo neįgalumo ir sergamumo rizikos, pajamų apsaugos draudimo neįgalumo ir sergamumo rizikos, sveikatos draudimo išlaidų rizikos, sveikatos draudimo, apskaičiuojamo pagal panašius į gyvybės draudimo metodus, galiojimo pabaigos rizikos mokumo kapitalo reikalavimą, galima pritaikyti rizikos maržai apskaičiuoti.

Ne gyvybės draudimo veiklos rizika

Būsimų mokumo kapitalo reikalavimų, susijusių su įmokų ir rezervų rizika, skaičiavimą galima tam tikrais aspektais supaprastinti, jeigu neatsižvelgiama į atnaujinimus ir būsimą veiklą:

- Jeigu įmokų kiekis t metais yra mažas palyginti su rezervų kiekiu, tada įmokų kiekį t metais galima prilyginti 0. Pavyzdys gali būti tam tikros rūšies draudimas, dėl kurio nėra sudaromos kelerių metų sutartys, kai įmokų kiekį galima prilyginti 0 visais būsimais t metais, kai $t \geq 1$.
- Jeigu įmokų kiekis lygus nuliui, tada ne gyvybės draudimo kapitalo poreikio koeficientas apskaičiuojamas pagal formulę:

$$3 \cdot \sigma_{(res,mod)} \cdot PCO_{Net}(t),$$

kur $\sigma_{(res,mod)}$ yra suminis standartinis nuokrypis, taikomas rezervų rizikai, o $PCO_{Net}(t)$ – tiksliausio įverčio atidėjinyms numatomoms išmokoms, atėmus t metų perdraudimą.

Suminį standartinį nuokrypį, taikomą rezervų rizikai $\sigma_{(res,mod)}$, galima apskaičiuoti naudojant sumavimo etapus, aptartus įgyvendinimo priemonių 117 straipsnyje, darant prielaidą, kad visos su įmokų rizika susijusios sumos yra lygios nuliui.

Skaičiavimą paprastinant dar labiau, galima daryti prielaidą, kad įmonei būdingas standartinio nuokrypio, taikomo įmokų rizikai ir rezervų rizikai, įvertis metams bėgant nesikeičia.

Į kapitalo poreikį draudimo veiklos rizikai padengti, taikomą katastrofų rizikai, atsižvelgiama tik draudimo sutartyse, kurios galioja, kai $t = 0$.

Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika

Kapitalo poreikis sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizikai padengti, susijęs su perleistu perdraudimu, gali būti apskaičiuojamas tiesiogiai pagal kiekvieno segmento

apibrėžtį ir kiekvienais metais. Jeigu per vertinamos raidos metus perdraudikų įsipareigojimų nevykdymo pozicija smarkiai nesikeičia, kapitalo poreikį rizikai padengti galima aproksimuoti perdraudikams tenkančią tiksliausio įverčio dalį pritaikius 0 metais stebėtam kapitalo poreikiui rizikai padengti.

Pagal standartinę formulę sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika, susijusi su perleistu perdraudimu, yra vertinama pagal portfelio visumą, o ne pagal atskirus segmentus. Jeigu kurio nors segmento įsipareigojimų nevykdymo rizika laikoma panašia į bendrą įsipareigojimų nevykdymo riziką arba jeigu kurio nors segmento įsipareigojimų nevykdymo rizikos svarba yra nedidelė, tada kapitalo poreikį rizikai padengti galima apskaičiuoti perdraudikams tenkančią tiksliausių įverčių dalį pritaikius 0 metų bendram kapitalo poreikiui perdraudikų įsipareigojimų nevykdymo rizikai padengti.

2 hierarchijos lygis:

Naudojant reprezentatyvų proporcinio metodo pavyzdį, atitinkamos įmonės t metų mokumo kapitalo reikalavimą galima nustatyti tokiu būdu:

$$SCR_{RU}(t) = SCR_{RU}(0) \cdot BE_{Net}(t) / BE_{Net}(0) \quad t = 1, 2, 3, \dots$$

kur

$SCR_{RU}(t)$ – mokumo kapitalo reikalavimas, kai atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t \geq 0$;

$BE_{Net}(t)$ – techninių atidėjinių be perdraudimo tiksliausias įvertis, įvertintas, kai atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t \geq 0$.

Pirmiau aptartą supaprastinimą taip pat galima taikyti detalesniu lygmeniu, t. y. konkretiems moduliams ir (arba) submoduliams. Tačiau pažymima, kad skaičiavimų, kuriuos reikės atlikti, skaičius dažniausiai būna proporcingas modulių ir (arba) submodulių, kuriems šis supaprastinimas taikomas, skaičiui. Be to, reikia įvertinti, ar pirmiau nurodytas detalesnis skaičiavimas padės nustatyti tikslesnį būsimų mokumo kapitalo reikalavimų įvertį, kuris bus naudojamas apskaičiuojant rizikos maržą.

3 hierarchijos lygis:

Gyvybės draudimo atveju iš trukmės metodo matyti, kad rizikos maržą $CoCM$ galima apskaičiuoti pagal šią formulę:

$$CoCM = CoC \cdot Dur_{mod}(0) \cdot SCR_{RU}(0) / (1 + r_1)$$

kur:

$SCR_{RU}(0)$ – mokumo kapitalo reikalavimas, apskaičiuotas, kai atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t = 0$;

$Dur_{mod}(0)$ – modifikuota atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio be perdraudimo trukmė, kai $t = 0$; ir

CoC = kapitalo sąnaudų norma.

Kai į $SCR_{RU}(0)$ įskaitomos reikšmingos rizikos sritys, kurios galios ne visą portfelio gyvavimo laikotarpį (pavyzdžiui, ne gyvybės draudimo įmokų rizika pagal nesibaigusias sutartis arba reikšminga rinkos rizika), skaičiavimus dažnai galima patobulinti:

- neįskaitant šių rizikos sričių į $SCR_{RU}(0)$, kai atliekamas pirmiau nurodytas skaičiavimas;
- atskirai apskaičiuojant šių rizikos sričių indėlį į rizikos maržą;
- susumuojant rezultatus (jeigu įmanoma, juos diversifikuojant).

4 hierarchijos lygis:

Pagal šį supaprastinimą rizikos marža $CoCM$ apskaičiuojama kaip procentinė techninių atidėjinių, atėmus perdraudimą, tiksliausio įverčio dalis, kai $t = 0$, tai yra

$$CoCM = a_{lob} \cdot BE_{Net}(0)$$

kur

$BE_{Net}(t)$ – tam tikros draudimo rūšies techninių atidėjinių be perdraudimo tiksliausias įvertis, įvertintas, kai įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t = 0$;

a_{lob} – fiksuota procentinė dalis tam tikrai draudimo rūšiai.

V techninis priedas. Pagal perdraudimo sutartis ir iš specialiosios paskirties įmonių atgautinų sumų supaprastintas apskaičiavimas

Įmokų atidėjinių atveju:

Toliau aprašytas bruto-neto supaprastinimas, taikomas atidėjiniams numatomoms išmokoms (2 punktas), taip pat gali būti taikomas apskaičiuojant atgautinas sumas įmokų atidėjinių atžvilgiu, t. y. atidėjinių išmokoms (už apdraustą, bet neįvykusią žalą), susijusioms su einamaisiais nelaimingo atsitikimo metais (kai $i = n + 1$), atžvilgiu, naudojant (numatomą) proporcingą tais metais taikomos perdraudimo apsaugos dalį. Tai bus konservatyvus riziką perleidžiančios (per)draudimo įmonės metodas, nes neatsižvelgiama į neproporcinio einamaisiais nelaimingo atsitikimo (veiklos) metais taikomo perdraudimo poveikį.

Atidėjinių numatomoms išmokoms atveju:

1) Bruto-neto supaprastinimas, remiantis atidėjiniiais išmokoms už praneštą, bet neapmokėtą žalą („bylų rezervai“)

Taikant šį supaprastinimą, turimo A portfelio neto ir bruto atidėjinių santykis naudojamas apskaičiuojant kito, B portfelio neto atidėjinius (NPB), remiantis stebimais B portfelio bruto atidėjiniiais (GPB). Kitaip tariant, bruto-neto supaprastinimas (GN) išreiškiamas taip:

$$GN = NPA/GPA$$

kur NPA ir GPA atitinkamai yra A portfelio neto ir bruto atidėjiniai. Tada šis supaprastinimas yra taikomas apskaičiuojant B portfelio neto atidėjinius taip:

$$NPB = GN \times GPB$$

Norint taikyti šį supaprastinimą, reikia, kad būtų tenkinami šie kriterijai:

- lyginamasis portfelis (A) turi būti panašus į portfelį (B), kuriam taikomas supaprastinimas, palyginkite su turinio pirmenybės prieš formą principu;
- santykis (GN) apskaičiuojamas naudojant patikimus ir stabilius duomenis. Tam reikalingi ilgesnio negu dvejų metų laikotarpio duomenys.

Perleistas perdraudimas skiriasi, priklausomai nuo bendrovės dydžio, finansinio stabilumo ir rizikos vengimo, todėl kito lyginamojo portfelio neto ir bruto sumos santykį reikia taikyti ypač atsargiai. Todėl tokį metodą galima naudoti tik tais atvejais, kai žinoma, kad lyginamasis portfelis yra panašaus pobūdžio kaip nuosavas portfelis. Tačiau net ir tuomet perleidžiamos rizikos procentinė dalis neproporcinio perdraudimo atveju labai priklausys nuo faktinio didelių nuostolių susidarymo, todėl jos kintamumas bus labai didelis.

2) Bruto-neto supaprastinimas, remiantis kaupiamąja sumokėtų išmokų suma (kaupiamaisiais pinigų srautais)

Taikant šį supaprastinimą neto atidėjinių numatomoms išmokoms įvertis apskaičiuojamas derinant bruto atidėjinius numatomoms išmokoms ir perdraudimo apsaugos poveikio konkrečiam nelaimingo atsitikimo metais įvertį.

Pagrindžiant šio supaprastinimo taikymą pažymima, kad konkrečių ankstesnių nelaimingo atsitikimo metų perdraudimo struktūra yra žinoma ir (greičiausiai) retrospektyviai nesikeis. Atitinkamai ankstesnį neto ir bruto kaupiamųjų pinigų srautų palyginimą pagal draudimo rūšį – suskirsčius pagal nelaimingo atsitikimo metus – galima taikyti apskaičiuojant proporcinio ir neproporcinio perdraudimo konkrečiais nelaimingo atsitikimo metais poveikio įvertį (t. y. bruto-neto supaprastinimą konkrečiais nelaimingo atsitikimo metais).

Kiekvienos draudimo rūšies atveju bruto-neto supaprastinimas nelaimingo atsitikimo metais (G_{Ni}), kurio modelis iki galo neparengtas, yra išreiškiamas taip:

$$G_{Ni} = A_{Net,i,n-i} / A_{Gross,i,n-i},$$

kur $A_{Gross,i,n-i}$ ir $A_{Net,i,n-i}$ yra kaupiamoji sumokėtų išmokų suma atitinkamai su perdraudimu ir be perdraudimo, o n yra paskutiniai nelaimingo atsitikimo metai, kuriais stebimos šių pinigų srautų vertės.

Tada šie supaprastinimai taikomi apskaičiuojant neto atidėjinius numatomoms išmokoms konkrečiais nelaimingo atsitikimo metais, tai yra

$$PCONet,i = G_{Ni} \times PCOGross,i$$

kur $PCOGross,i$ ir $PCONet,i$ yra atitinkamai bruto ir neto atidėjiniai numatomoms nelaimingo atsitikimo metų i išmokoms.

Norint taikyti šį supaprastinimą, turi būti žinoma ir nelaimingo atsitikimo metų bruto, ir neto kaupiamoji pagal kiekvieną draudimo rūšį išmokėtų išmokų suma (bruto ir neto pinigų srautai).

Vėlesniais nelaimingo atsitikimo metais, ypač paskutiniaisiais nelaimingo atsitikimo metais (kai $i = n$), nurodytas supaprastinimas gali būti kiek per didelis dėl to, kad išmokos už įvykusią, bet dar nepraneštą žalą greičiausiai sudarys didelį atidėjinių numatomoms išmokoms dalį. Atitinkamai, taikant nurodytą supaprastinimą, šiais atvejais greičiausiai bus apskaičiuoti pernelyg dideli neto atidėjiniai.

VI techninis priedas. Supaprastintas rizikos maržos per metus apskaičiavimas

Rizikos maržą tam tikru ateinančių metų momentu (t. y. $CoCMlob(t)$) galima apskaičiuoti taip:

$$CoCM(t) = CoCM(0) \cdot BE_{Net}(t)/BE_{Net}(0), 0 < t < 1$$

kur:

$CoCM(0)$ – rizikos marža, apskaičiuota, kai atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t = 0$;

$BE_{Net}(t)$ – techninių atidėjinių be perdraudimo tiksliausias įvertis, įvertintas, kai atitinkamos įmonės (per)draudimo įsipareigojimų portfelio $t \geq 0$.